

Jardins del Viver de Can Borni

- La restauració dels jardins permetrà la seva obertura al públic
- Els jardins van ser creats per a l'aclimatació d'arbres per a l'Exposició Universal de 1928

Barcelona, 13 de juliol de 2006

El Viver de Can Borni (1919): La recuperació d'un valuós patrimoni

L'any 1919, amb motiu de l'Exposició Internacional de 1929, es van construir els viviers de Can Borni com a jardí d'aclimatació de plantes d'arreu del món. El projecte va ser obra de Nicolau Mª Rubió i Tudurí (1891 - 1981) arquitecte, urbanista i paisatgista, i aleshores, director de Parcs i Jardins Municipals de Barcelona.

■ Un Viver dissenyat com un jardí

El Viver de Can Borni, està situat als peus del Tibidabo, per sobre de la carretera de les Aigües i molt a prop de l'Observatori Fabra. És un indret abrupte, travessat per un barranc la qual cosa li confereix un microclima que afavoreix l'aclimatació de les plantes i arbres que necessiten determinades condicions.

Rubió i Tudurí, al projectar el viver es va inspirar en els jardins que més admirava, el jardins llatins i àrabs. Així a Can Borni hi col·loca escales, que enllacen les platafor-

mes on es posaran les plantacions, amb fonts a cadascuna d'elles, i totes elles unides per canalets d'aigua, que baixen pel barranc dominat fent petites cascades.

■ Una història amb final feliç

El Viver de Can Borni va pertànyer fins el 1986 a l'Institut Municipal de Parcs i Jardins de Barcelona. El viver havia quedat força desfasat ja que l'evolució de la ciutat va comportar que la major part de plantes i arbres que s'aclimataven a Can Borni, no fossin les adequades per a plantar a la ciutat, l'increment de la contaminació, el traçat dels carrers, la climatologia que anà canviat, tot plegat va portar al desús les plantes de tipus alpí que en gran majoria

s'albergaven a Can Borni. Tant va ser així que Parcs i Jardins es va plantejar de crear-hi un jardí alpí, obert al públic.

El Viver de Can Borni va pertànyer fins el 1986 a l'Institut Municipal de Parcs i Jardins de Barcelona. El viver havia quedat força desfasat ja que l'evolució de la ciutat va comportar que la major part de plantes i arbres que s'aclimataven a Can Borni, no fossin les adequades per a plantar a la ciutat, l'increment de la contaminació, el traçat dels carrers, la climatologia que anà canviat, tot plegat va portar al desús les plantes de tipus alpí que en

gran majoria s'albergaven a Can Borni. Tant va ser així que Parcs i Jardins es va plantejar de crear-hi un jardí alpí, obert al públic.

L'any 1986, el viver va passar a mans de l'extinta Corporació Metropolitana de Barcelona que el va utilitzar com a viver per als arbres i arbusts destinats a la reforestació i que calia que passessin un procés d'aclimatació abans de ser replantats. El 1987 al crear-se el Patronat del Parc de Collserola el viver va passar a ser gestionat directament per aquest i va continuar la funció de viver per arbres i arbusts destinats a ser replantats al Parc.

Amb el temps aquesta funció va deixar de ser necessària i el viver es va utilitzar únicament com a seu de la brigada forestal del Patronat.

En l'actualitat i gràcies a l'impuls de la Fundació Nicolau Mª Rubió i Tudurí i el suport de l'Ajuntament de Barcelona, a través del Districte VIIè d'Horta - Guinardó, de l'Institut Municipal de Parcs i Jardins, l'Agència del Paisatge Urbà i Qualitat de vida, l'empresa Barcelona de Serveis Municipals S.A. i el Consorci del Parc de Collserola, el viver ha estat recuperat com a Jardí i estarà obert al públic.

El projecte de restauració que s'ha dut a terme, ha respectat al màxim l'antiga organització de l'espai. S'han acondiciat per a la passejada les antigues plataformes destinades a viver, s'han refet els murets de pedra seca i les diferents fonts i canalets d'aigua. També, s'hi han instal·lat uns serveis higiènics públics i adaptats per a discapacitats. Per afavorir l'estada s'ha acondiciat una esplanada on s'hi han col·locat bancs i taules de fusta.

Finançament: mitjançant conveni entre totes les entitats participants:

	EXERCICI 2005	EXERCICI 2006
Districte d'Horta – Guinardó	60.000 €	22.500 €
BSM	60.000 €	22.500 €
Parcs i Jardins	60.000 €	22.500 €
ConSORCI del Parc de Collserola	60.000 €	22.500 €
Paisatge Urbà	60.000 €	
SUBTOTAL	300.000 €	90.000 €
TOTAL		390.000 €

Execució del projecte: Inici obres, 1 Febrer 2006, finalització - juliol 2006.

A partir d'ara, els horaris per visitar els Jardins de Can Borni seran els següents:

Estarà obert a l'estiu de dimecres a diumenge d'11 a 21 hores. A l'hivern, d'11 a 17 hores i a la primavera i a la tardor de les 11 hores fins a la posta del sol.

Nicolau Mª Rubió i Tudurí (1891 - 1981): arquitecte, paisatgista i urbanista

Enguany es commemora el 25è aniversari de la mort de N.Mª Rubió i Tudurí, insigne personatge en la història de l'urbanisme i del paisatgisme de la ciutat de Barcelona, en els quals va contribuir de manera molt important.

Com a director dels Parcs Públics de l'Ajuntament de Barcelona (1917 – 1937) la seva tasca es va centrar en dues direccions:

1. Recuperar per a la ciutat els parcs i jardins en un estat de semi abandó, com era el cas del Parc de la Ciutadella i la creació de parcs municipals i de “reserves del paisatge” amb una eficaç política d'espais lliures.
2. Crear una estructura racional de distribució de l'espai lliure ciutadà per donar coherència a la política de compres de nous terrenys.

El 1910, abans de ser nomenat, la ciutat disposava de 718.034 m² d'espais lliures dels quals 310.000 pertanyien al parc de la Ciutadella.

El 1926, **els espais lliures de la ciutat** ja eren 1.035.673 m² , dels quals 371.991 m² pertanyien al Parc de Montjuïc i 139.793 m² al Parc Güell.

I els **parcs exteriors i reserves del paisatge** s'havien incrementat fins a 3.442.747 m², entre el Tibidabo, el parc de Sant Medir i el Parc de Vallvidrera.

En pocs anys es passà de les 71 ha de 1910 a les gairebé 447 ha de 1926.

Rubió va distribuir els espais lliures de la ciutat en 2 grans blocs:

1. Els petits jardins urbans, amb bancs i jocs, distribuïts de manera que la distància entre ells no superi els 500 m. Essent així accessibles per tots els ciutadans.
2. Els grans espais, com ara els parcs urbans o suburbans, parcs exteriors i reserves de paisatge. Els parcs suburbans, per exemple, havien de tenir una superfície d'entre 8 i 10 ha, i una accessibilitat que no superés els 15 minuts en tramvia. Els parcs exteriors, en canvi, molt més grans, tenien un nivell d'accessibilitat equivalent a 30 minuts en transport públic.

Les grans reserves de paisatge tenien com a objectiu principal, conservar l'entorn geogràfic al voltant de la ciutat, per tant es tractava de grans superfícies de terrenys, sovint compartides entre diferents municipis.

Projectes municipals de N. M. Rubió i Tudurí entre 1917 i 1937 i pel servei de Parcs i jardins sota la seva direcció:

1910-1923 Vivers de Can Borni
1922 Parc de la Sagrada Família
1922-1928 Parc de la Font del Racó (AV. Dr. Andreu)
1923 Parc de la Pl. Ferrer i Cajigal, al carrer Casanova
1923 Parc de la Pl. Letamendi
1924 Parc de la Ciutadella (restauració)
1925-1927 Parc del **Palau de Pedralbes**, a l'Av. Diagonal
1926 Parc de la Pl. Francesc Macià
1932 Jardins de la Diagonal, costat muntanya
1934 **Turó Park** a l'Av Pau Casals

Jardins del Monestir de Pedralbes
Jardins de Vallcarca
Pl. Sanllehy
Pl. d'Adrià
Reforma Pl. Reial
Bulevar Rambla Catalunya (desaparegut)
Jardinets del passeig de Gràcia
I un llarg etc.

També va col·laborar molt estretament amb el seu gran mestre J.C. Forestier, paisatgista i conservador del boscos de París, en el disseny i execució dels Jardins de Laribal, de la Font del Gat, i de l'Umbracle, tots situats a Montjuïc.

Càtalog dels arbres i arbusts existents als Jardins del Viver de Can Borni

Coníferes i resinoses				
1	<i>Abies x masjoani</i>	Avet de Masjoan	Abeto de Masjoan	Europa Sud
2	<i>Abies pinsapo</i>	Avet de Ronda	Pinsapo	Europa Sud
3	<i>Araucaria bidwillii</i>	Araucaria australiana	Araucaria australiana	Austràlia
4	<i>Araucaria heterophylla</i>	Arbre de pisos	Pino de Norfolk	Austràlia
5	<i>Cedrus atlantica</i>	Cedre de l'Atlas	Cedro del Atlas	Àfrica Nord
6	<i>Cedrus atlantica glauca</i>			
7	<i>Cedrus deodara</i>	Cedre de l'Himàlaia	Cedro del Himalaya	Àsia Centre
8	<i>Cedrus libani</i>	Cedre del Líban	Cedro del Líbano	Pròxim Orient
9	<i>Chamaecyparis lawsoniana</i>	Fals xiprer	Ciprés de Lawson	Amèrica Nord
10	<i>Chamaecyparis obtusa</i>	Xiprer obtús	Ciprés del Japón	Àsia Oriental
11	<i>Cryptomeria japonica</i>	Criptomèria	Cedro del Japón	Àsia Oriental
12	<i>Cupressus arizonica glabra</i>	Xiprer blau	Ciprés azul	Amèrica Nord
13	<i>Cupressus funebris</i>	Xiprer fúnebre	Ciprés fúnebre	Àsia
14	<i>Cupressus macrocarpa</i>	Xiprer de Lambert	Ciprés de Monterrey	Amèrica Nord
15	<i>Cupressus sempervirens</i>	Xiprer	Ciprés	
16	<i>Ginkgo biloba</i>	Ginkgo	Ginkgo	
17	<i>Juniperus x media</i>			
18	<i>Juniperus sp.</i>			
19	<i>Larix decidua</i>	Làrix	Alerce europeo	
20	<i>Picea abies</i>	Avet roig	Abeto rojo	
21	<i>Picea pungens</i>	Píceea pungent	Píceea azul	
22	<i>Pinus pinea</i>	Pi pinyoner	Pino piñonero	
23	<i>Pinus halepensis</i>	Pi blanc	Pino carrasco	Europa Sud
24	<i>Platycladus orientalis</i>	Xiprer de ventall	Árbol de la vida	Àsia
25	<i>Taxodium ascendens</i>			
Fronzoses				
27	<i>Acacia dealbata</i>	Mimosa	Mimosa	
28	<i>Acacia retinodes</i>	Mimosa floribunda	Mimosa siempre en flor	Austràlia
29	<i>Aesculus hippocastanum</i>	Castanyer bord	Castaña de Indias	Europa Oriental
30	<i>Betula pendula</i>	Bedoll	Abedul	
31	<i>Betula pendula 'Dalecarlica'</i>			
32	<i>Celtis australis</i>	Lledoner	Almez	
33	<i>Ceratonía siliqua</i>	Garrofer	Algarrobo	Pròxim Orient
34	<i>Cercis siliquastrum</i>	Arbre de l'amor	Árbol de Judea	Pròxim Orient
35	<i>Citrus aurantium</i>	Taronger agre	Naranja agrio	Àsia Sud
36	<i>Citrus limon</i>	Llimoner	Limonero	
37	<i>Citrus reticulata</i>	Mandariner	Mandarino	
38	<i>Citrus sinensis</i>	Taronger	Naranja	
39	<i>Erythrina crista-galli</i>	Arbre del corall	Ceibo	
40	<i>Eucalyptus camaldulensis</i>	Eucaliptus de fulla estreta	Eucalipto rojo	Austràlia
41	<i>Ficus carica</i>	Figuera	Higuera	
42	<i>Ilex aquifolium</i>	Grèvol	Acebo	
43	<i>Juglans regia</i>	Noguera	Nogal	

43	<i>Laurus nobilis</i>	Llorer	Laurel	
45	<i>Liquidambar styraciflua</i>	Liquidàmbar	Liquidàmbar	Amèrica Centre
46	<i>Liriodendron tulipifera</i>	Tuliper de Virgínia	Arbol de la tulipas	Amèrica Nord
47	<i>Olea europaea</i>	Olivera	Olivo	
48	<i>Prunus amygdalus</i>	Ametller	Almendro	Pròxim Orient
49	<i>Prunus serrulata</i>	Cirerer del Japó	Cerezo de flor japonés	Àsia Oriental
50	<i>Punica granatum</i>	Magraner	Granado	Pròxim Orient
51	<i>Quercus cerrioides</i>	Roure cerrioides	Roble catalán	Europa Sud
52	<i>Quercus cerris</i>	Roure cerris	Roble de Turquia	Pròxim Orient
53	<i>Quercus ilex</i>	Alzina	Encina	
54	<i>Quercus palustris</i>	Roure palustre americà	Roble de los pantanos	Amèric Nord
55	<i>Quercus humilis</i>	Roure martinenc	Roble pubescente	Europa Sud
56	<i>Quercus robur</i>	Roure pèrol	Carvallo	
57	<i>Quercus rubra</i>	Roure americà	Roble rojo	
58	<i>Rhus typhina</i>	Sumac americà	Zumaque de Virgínia	Amèrica Nord
59	<i>Salix babylonica</i>	Desmai	Sauce llorón	
60	<i>Salix viminalis</i>	Vimetera	Mimbrera blanca	Europa
61	<i>Sorbus intermedia</i>	Moixera	Serbal	
62	<i>Tamarix gallica</i>	Tamariu	Taraje	
63	<i>Tilia x europaea</i>	Til·ler d'Holanda	Tilo europeo	Europa
64	<i>Tilia tomentosa</i>	Til·ler argentat	Tilo plateado	
65	<i>Ulmus minor</i>	Om	Olmo	
Arbustos				
66	<i>Aloysia triphylla</i>	Maria Lluisa	María Luisa	
67	<i>Arbutus unedo</i>	Arboç	Madroño	
68	<i>Buxus balearica</i>	Boix balear	Boj balear	Europa Sud
69	<i>Buxus sempervirens</i>	Boix	Boj	
70	<i>Cestrum parquii</i>		Duraznillo negro	
71	<i>Cordylone australis</i>		Dràcena	
72	<i>Cornus sanguinea</i>	Sanguinyol	Cornejo	
73	<i>Coronilla valentina glauca</i>	Coronil·la	Carolina de jardín	Europa Sud
74	<i>Corylus avellana</i>	Avellaner	Avellano	Europa
75	<i>Cotoneaster franchettii</i>			
76	<i>Cotoneaster lactea</i>			
77	<i>Cyperus alternifolius</i>	Paraigüets	Paraguas	
78	<i>Erica arborea</i>	Bruc	Brezo	
79	<i>Euonymus japonicus</i>	Evònim	Evónimo	
80	<i>Hedera helix</i>	Heura	Hiedra	
81	<i>Lavandula angustifolia</i>	Espígol	Espliego	
82	<i>Lavandula dentata</i>			
83	<i>Ligustrum lucidum</i>	Troana	Aligustre	
84	<i>Myrtus communis</i>	Murtra	Mirto	
85	<i>Phormium tenax</i>		Lino de Nueva Zelanda	
86	<i>Phyllostachys aurea</i>	Bambú	Bambú	
87	<i>Pistacia lentiscus</i>	Llentiscle	Lentisco	Mediterrani
88	<i>Pittosporum tobira</i>	Pitòspor	Azahar de la China	Àsia Oriental
89	<i>Plumbago auriculata</i>	Gessamí blau	Celestinas	
90	<i>Prunus laurocerasus</i>	Llorer cirerer	Laurel real	Europa Oriental
91	<i>Pyracantha angustifolia</i>			

92	<i>Pyracantha coccinea</i>			
93	<i>Raphiolepis indica</i>			
94	<i>Rhamnus alaternus</i>	Aladern	Aladierno	
95	<i>Rosmarinus officinalis</i>	Romani	Romero	
96	<i>Ruscus aculeatus</i>	Galzeran	Rusco	
97	<i>Sambucus nigra</i>	Saüc	Sauco	
98	<i>Salvia officinalis</i>	Sàlvia	Salvia de Aragón	Europa Sud
99	<i>Santolina chamaecyparissus</i>	Esparnellac	Abrótano hembra	Europa Sud
100	<i>Spartium junceum</i>	Ginesta	Retama	
101	<i>Spiraea cantonensis</i>		Corona de novia	
102	<i>Thymus vulgaris</i>	Farigola	Tomillo	
103	<i>Viburnum opulus</i>	Bola de neu	Bola de nieve	
104	<i>Viburnum tinus</i>	Marfull	Durillo	
105	<i>Vitis vinifera</i>	Vinya	Viña	
106	<i>Wisteria sinensis</i>	Anglesina	Glicina	
107	<i>Zantedeschia aethiopica</i>	Lliri d'aigua	Cala	